مەرگی هێواش، زایەڵەی گۆرانیەکی خامۆش بۆ کوردستان … عەلی مستەفا

دەق لە نیشتمان دەچێت، بۆیە جێگای هەموو ئازارەکانی تێدا دەبیتەوە، (مەرگی هێواش) نیشتمانێکی پڕ لە ئازارە، ماڵێکە بۆ لە خۆ گرتنی هەموو ئەو پێناسانەی بە بەژنی خاک و شۆڕش و کەلتوری کوردی و، مێژووی دەیان ساڵەی بزوتنەوەی ڕزگاری خوازی و، ئەفسانە جیاوازەکان و، چۆم و سرووشتی بست بە بستی خاکی کوردستان هەڵبڕاوە.

کەژاڵ نوری خاوەنی دەقی (مەرگی هێواش)ە دوور دوور لە زوومی هەست و تێڕامانە عەقلی و کەتواریەکانەوە گەز گەز لە مێژووە جوداکانەوە هاتووە و هەست دەکەیت لە کۆتاییشدا هێشتان شیعر کۆتایی نەهاتووە و، زۆر شت ماوە بیڵێت، لەگەڵ ئەوەشدا خوێنەر بە خوێندنەوەی دەگاتە کەناری ئارامی و بێنی پێوە دەشکێنێت.

کەژاڵ نوری دەروازەی مەعلوومەیەکە دەکارێ لە داهاتوودا چڤاتا جەوانان لە ڕێگەی ئەم دەقەوە زۆر لە مێژوو بزانن و بە دوای داخوازی مێژووەکەیاند بڕۆن. ئەم دەقە ڕەنگی هونەری زۆری تێدا ئاوێزان بووە، بۆیە دەکرێت لە دەرفەتی تردا بۆ تەکنیک گەرەک گەرەک بە قوڵایی شیعردا ڕۆبچین.

ئەم دەقە لە بەیاری هەموو ئەو مەوجوودیەتانەوە شکۆفەی کردووە، گەلێک ناتوانێت گوڵێک بۆ بەردەوامیەکانی ژیان بڕوێنێت، ئیتر ئیمانی پێکەوە بوون و تاک ئامانجی لە کوێی گۆی زەوی ببێتە ئامانج. بۆیە تاقە ڕێگا کوژانەوەی یاخود بلۆک کردنی هێمای ترسە بەسەر دەفتەری زاکیرەمانەوە. سڕینەوەی بێباکیە لە نەنووسینەوەی شەڕەفی پیرۆز لە یاداشتی ئەو خانە پیرۆزانەی لە خاڵێکدا کە هیچ نیەو هەموو شتێک ئەوەستێنێت.

شاعیر بە زمانێکی ڕوون بەڵام وشەکان بزۆزانە سەرکێش دەکەن بە ناو دیمەن و چەهچەهە جوداکانی ژیانی ئازادی خوازی کورد و هەناسە پڕ هیواکانی ڕۆژئاوا و باکور و لاکەوتەکانی نیشتمان، مەرگی هێواش پەخشان کردنی سەردەمی جەهلە بەدەست مەعریفەی لە کار کەوتو، نوسینەوەی مەرگە لە تێکشکانی تێکۆشان و سڕینەوەی هەناسەی جەوانەکانی ئازادی□ لە تاوڵی کۆم بوون و بەردەوامیدا. شاعیر پەنجەی ژنێکی ئازایە لە کەرنەڤاڵی ژنانی نیشتمان، ئازایانە ڕەنگ

دەژەنێتە سەر دیمەنەکان و دەتوانین لەم شیعرەدا هەست بە هەموو ئازارێکی کورد بوون بکەین، تەنانەت هەست دەکەین نیشتمان لەگەڵ ئەم هەموو بەسەروبەری و شێواویەی کە بە دەست و بە مەبەست بەسەریدا هاتووە، پڕە لە ئازادی خواز پڕە لەو کچ و کوڕانەی تای کوردبوون و نیشتمان ویستی بەریان نادات.

ئەم دەقە مێژووییە ئەمانەتێکی ڕاست و ڕەوانی هەڵگرتووە و خراوەتە کۆڵی زەمانەوە، پێم وایە ئەم دەقانەن هەترەشی خیانەتکارانی کورد و نەیارانی کوردیان بردووە.

منیش کۆڵبەرم

بارێ زەویم هەڵگرتووە بۆ فرۆشتن

بارێ سنورم لە کۆڵایە بۆ ناشتن

بارێ جەنگم لە پشت ناوە بۆ کۆتایی

بارێ داگیرکاریم پێیە بۆ فڕێدان

بارێ ژیانم کڕیوە بۆ خێزانم

مەمکوژن

شاعیر ئازاری هەموومان هەڵگرتووە، بەڵام هەموومان لە مەترسیەکی یەکجار گەورە ئاگا دەکاتەوە، ئەویش دۆڕان و لە دەستدانی پیرۆزییەکانە، بەڵێ هەبەت لە خاک پیرۆزتر. لە کەلتور و فەرهەنگ و ناسنامەی ژیان گرنگتر.

شاعیر زۆر بە شەنەیی زمانی قسەی دەخاتە گۆ، لەم دەقەدا زۆر هێما هەن زۆریش جوانن، دواجار لە خاڵی چارەنووسدا هەموومان هەست بە دۆڕان دەکەین، هەست دەکەین بێنازین لە ئاستی بێباکی ئەو پیاوانەی لە نوێنەرایەتیدا پەیامیان ترسەنۆکانەیە. شاعیر بە زمانی کۆڵبەرێک تەواوی ئازارەکان دەخاتە سەر رووی قاقەزێک، دەیەوێت لە تەلای پڕ لە شەکەتی و چەرمەسەری کۆلبەرەکەوە شوناسی ڕاستەقینەی خاک بناسێنێت، هەڵبەتە ڕاستیەک هەردەبێ ڕاست بکرێتەوە، ئەویش داگیرکاری و دروست کردنی سنوورە لە ناو باخێکی سرووشتیدا، کە هیچ شتێک نابێتە سنوور تەنها ترس و تەقاندن و خاک فرۆشی نەبێت. کەژاڵ دەڵێت تەنها کۆڵبەرەکانی سنوور دەتوانن هەست بە ئازاری بە نیشتمانی بکەن، چونکە کۆڵبەرەکانی سنوور دەکەونە بەر دەستڕێژی گوللە و لە بەفردا ڕەق دەبنەوە تەنها بە قوتی ژیان و لە پەناو نەمردن و بەردەوامی بە ژیان.

شاعیر زۆر هەشیارانە لە کۆلبەر دەدوێت، بەوەی لەو وڵاتەی ئێمەدا کە جەنگەلستانەکە پڕە لە کۆڵبەری جۆراو جۆر، پێی وایە کۆلبەرانی سنوور کە لە پەناو ژیانەوە چوونەتە ناو سەرکێشیەکانی ژیانەوە باشتر کۆلبەری مۆدێرن دەبینن کە بەدەنگی زوڵالیان هاوار دەکەن خاک و نەوت بە فرۆشتن، نیشتمان بە خۆیەوە هەڕاج.

لێوان لێوە
کۆڵە پشتم لێوان لێوە
لە شەق، لە خەندەق، لە خوێنی ڕژاو، لە ناهەق
لێوان لێوە
باری قورسی کۆڵە پشتم لێوان لێوە
لە مەراق، مەراقی کورد
لە دەستی ڕەگەزی دەرەکی و
فیراقی کورد
لە ماڵی نا ئاوەدانی شپرزەی بێ تفاقی کورد …

خەبات و مێژووی سیاسی کورد سیخناخە لە تاوان و پۆخڵی، بۆیە بە ئاسانی کورد بە هەموو شتە جوانەکانیەوە کەوتۆتە بەر شەپۆڵی داگیرکاری و کاولکاری و دەربەدەرییەوە. هەموو ئەم دیمەنانە بەسەر هەست و ویژدانی تاکی کوردی خاوەن ئیمان، ئیمان بە کورد بوون و سەروەری، بە شۆڕش لە پێناو بەردەوامی و گەیشتن بە لوتکە. لوتکە خالی بانگە بۆ رووناکی و پێکەوە بوون، بۆ ژیانی هاوبەش. بۆیە دواجار بۆ گەیشتن بە لوتکە تۆمار کردنی مێژووە لە ئاوێنەی دەقە جۆراوجۆرەکاندا، تا بتوانین ئایندە بکەینە شۆڕشی هۆشیاری و پەیامەکان بۆ دەرباز بوون بێت لە فێی سیاسی و ئیداری جۆراوجۆردا.

مێژووی خەبات و بزوتنەوەی سیاسی و ش□شگێڕی لایەنە کوردیەکان لە کۆن و نوێی تێکۆشاندا بەردەوام خەتای تێدەکەوێت، ئەو خەتایانەی تەواوی گەلی کورد لە هەموو سووچێکی دونیا پێیەوە سەرگەردان دەبێت. خەتاکان دەبنە مەراق و ئازار بەسەر جەستەو نیگا ماندووەکانی کۆمەڵگەی کوردی، میللەتێک چ ئازار نەما نەیچێژێت بۆ ئەوەی دواجار هەموو دەنگ و رەنگەکان لە یەک کەرنەڤاڵی سەرکەوتندا ڕوو بکەنە کەناری ئارامی، بەڵام ئەوەی جێگای داخ و نیگەرانییە گرتنەوەی تیراوەی خەستی نێو ماڵی کوردە ل□ بەردەم داخوازی کەسی و بچووکدا. هەمیشە ئەم ئالیەتە کوردی□ ل□ کەنارەکانی سەرکەوتن و بەدەستخستنی ئامانجی ڕەوا دور خستۆتەوە بەوەی هەمیشە وەک کەژاڵ دەڵێت خوێنی ژن و خوێنی ڕۆژنامە نووس و سڕینەوەی سەروەریەکانی یەکتر بە هێنانی هێزی دەرەکی لە هەمبەر خاک و جاشایەتیدا.

مەرگی هێواش زۆر هەڵدەگرێت خەزێنەیەکی ناسکە گەرەکە زیاتر بخوێنرێتەوە، بۆ ئەوەی تەلەسمەکانی مێژوو زۆر بە ڕوونی تێکبشکێن و نیگا شەرمنەکانی هەقیقەت چارشێوی لەسەر لابدرێت، ئەرکی نووسەرە ڕاست□ۆکان چیتر لە ئاست قەلەمەکانیان شەرمەندە نەبن سەمفۆنیای بەرژەوەندی تاک ویستی وەلا بنێن بۆ ئەوەی هەمووان لە سەمفۆنیایەکی گەشاوەو جواندا ئاهەنگی هاوبەشی و بەیەکەوە بوون بگێڕن. دواجار هەموو دەق و ڕووداوەکان دەبنە مێژوو، مێژوو تۆمارێکی سەیرە هیچ

فەلسەفەیەکی نیە بە خۆشەویستی، بۆیە هەموومان وەک خۆمان دەنووسرێینەوە.

من ئێستاکەش تێنەگەیشتم، کامیان دەبوو پێشتر بمرێ؟
کامیان ئامادە کرابوو پێشتر بکوژرێ؟)
تەسلیم نەبوونی کامەیان، بکەم بە ستران و چیرۆک؟
کامیان زیاتر بکەم بە سەربوردە و دیرۆک؟ ......
هەموو ڕووداوێک شوناسێک وەردەگرێت، بۆیە لە دەرکەوتن و هاتنە پێشەوەی ڕووداوەکانی کورد، زەمەن و شوناسی خۆرسک نەبووە، بەڵکو ڕووداوکان ئاڵۆز کراون بە مەبەست بۆ پێناس کراون.
گرنگە لە خاک بترسین، لە گەل و تراژیدیا بترسین دواجار لە مێژوو بترسین، چونکە مێژوو تۆخ دەمانووسێتەوە.

عەلی مستەفا - شەقڵاوە
٢٠١٨